

Fastighetskontoret
Utvecklingsavdelningen

Dnr. FSK 2017/359
Nr Kontorsremiss IBKA
Sida 1 (1)
2017-09-28

Lars-Edvin Andersson
08-503 270 78
lars-edvin.andersson@stockholm.se

Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog

Fastighetskontorets svar på Stadsbyggnadskontorets kontorsremiss "Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog" dnr 2014-15974.

Ett dokument vars huvudsyfte är att fungera som underlag vid stadsbyggnadsprojekt hos flera nämnder såsom stadsbyggnads-, trafik-, och exploateringsnämnden.

Kontoret anser att dokumentet för integrerad barnkonsekvensanalys är väl genomarbetat och ligger helt i linje med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, "Programmet för barnets rättigheter och inflytande i Stockholm stad 2018-2022" dnr 171-1526/2016. Stadsledningskontorets program är ämnat bli ett styrdokument inom staden för alla förvaltningar samt bolag och föreslår att barnkonsekvensanalyser skall inkluderas i alla beslutsunderlag.

Kontoret anser dock att vissa delar av underlaget kan utvecklas; Önskvärt med en tydligare koppling mellan förvaltningarna och bolagen när det gäller metodik för hur djupgående man tar in stadsdels-, utbildnings-, kultur-, och idrottsförvaltningens omdömen som nämns i dokumentet, detta för att det i sin tur kan ge bäring i nästa steg, ut- och uppförandet av byggnader. Kontorsremissen berör främst stadsbyggnadsprojekt men när barnrättsperspektivet tas med i stadsplaneringen kan det vara klokt att pedagogiken följer med in i byggnaderna som uppförs, framförallt inom idrotts-, kultur- eller skolbyggnader.

Genom att systematisera processer som barnchecklista inom staden kan en viktig erfarenhetsbank byggas upp där den samlade erfarenheten ur barnsynpunkter blir en viktig del av stadsbyggandet.

Att staden jobbar med gemensam metodik ger oftast bättre resultat såväl som ekonomi i projekten.

Handläggare
Ulrika Kvartoft Kruså
08-508 28 935
Ulrika.kvartoft.krusa@stockholm.se

Stadsbyggnadskontoret

Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog

Remiss från stadsbyggnadskontoret

Beslut

Miljöförvaltningen lämnar nedanstående synpunkter på förslaget till integrerad barnkonsekvensanalys och dialog.

Bakgrund

Miljöförvaltningen har från stadsbyggnadskontoret fått rubricerat ärende på kontorsremiss för synpunkter senast den 4 oktober.

Stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, exploateringsnämnden och socialnämnden har fått i budgetuppdrag från 2015 att ta fram riktlinjer för hur en barnkonsekvensanalys kan användas för att innan exploatering belysa påverkan på unga. Stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna har dessutom fått i uppdrag att inleda arbetet med att utveckla nya metoder för dialog och medborgardeltagande i planeringen. Den förvaltningsövergripande arbetsgruppen "Staden i ögonhöjd", där även miljöförvaltningen har ingått, har tagit fram ett förslag till integrerad barnkonsekvensanalys och dialog. Den integrerade barnkonsekvensanalysen består av stegen: tidig dialog och inventering, framtagande av förslag, konsekvensanalys av slutförslaget och återkoppling. Förslaget ska behandlas som ett gemensamt ärende i ovan uppräknade nämnder under november 2017. Inför detta önskar stadsbyggnadskontoret som är projektägare få in synpunkter på materialet av övriga berörda förvaltningar i staden.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tekniska nämndhuset
Fleminggatan 4
Box 8138, 104 20 Stockholm
Telefon 08-508 28 800
miljoforvaltningen@stockholm.se
www.stockholm.se/miljoforvaltningen

Förvaltningens synpunkter

Miljöförvaltningens verksamhet riktar sig inte primärt till barn och unga, men förvaltningen kan konstatera att vägledningen

är relevant för förvaltningens verksamhet när det gäller barns hälsa och uppväxtförhållanden med inriktning på den fysiska miljön. Förvaltningen är positiv till metoden med integrerad barnkonsekvensanalys och dialog som ett sätt att öka barns och ungas delaktighet i ett tidigt skede i stadsutvecklingsprojekt. En viktig fråga för staden är att erbjuda barn och unga hälsosamma utomhusmiljöer och här kan staden via en integrerad barnkonsekvensanalys med dialog ta stor hjälp av barn och ungas erfarenheter och idéer. Att lyssna på barn och unga kan bidra till att utomhusmiljöer skapas som lockar till hälsosam utomhusvistelse istället för stillasittande inomhus.

Förvaltningen har varit delaktig i framtagandet av vägledningen och anser att dokumentet har fått med de ur miljö- och hälsosynpunkt viktigaste frågorna att belysa i en integrerad barnkonsekvensanalys som exempelvis luft, buller, solljus och markföroreningar.

Med vänlig hälsning

Stut

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

5A

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen

Kontorsremiss av förslag till dokument för Staden i ögonhöjd

Staden i ögonhöjds syfte är att barns bästa ska utredas och beaktas i stadsplaneringsprojekt så att barns och ungas behov blir tillgodosedda och deras delaktighet i den växande staden säkerställs. Idrottsförvaltningen har ingått i arbetsgruppen som tagit fram dokumentet "Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog" som nu är utskickat på kontorsremiss.

Idrottsförvaltningen vill framföra att arbetet i gruppen har fungerat konstruktivt och väl samordnat. Detta har lett till att framtagandet av dokumentet har skett i en prestigelös, framåtsyftande anda där de olika förvaltningarnas roller och uppdrag väl har respekterats och tillvaratagits i arbetet. Detta har i sin tur lett till att det färdiga dokumentet väl balanserar aspekter från samtliga förvaltningars syn på hur barns behov inom respektive område ser ut och hur deras medverkan i stadsplaneringsprocessen bäst utformas.

Dokumentet är enligt idrottsförvaltningens uppfattning väl genomtänkt och väl genomarbetat. Det bör kunna fungera väl utifrån sitt syfte att vara ett gott stöd för hur barnperspektivet och barns perspektiv på ett fungerande sätt ska kunna beaktas inom stadsplaneringen samt inom stadsutvecklingsprojekt. Idrottsförvaltningens uppfattning är att idrottens viktiga och hälsobefrämjande roll för barn och unga kommer att främjas av en implementering av dokumentet i stadsplaneprocesserna.

Inför det framtida arbetet med barnkonsekvensfrågor i staden vill idrottsförvaltningen lämna ett medskick. Relevanta dokument inom stadens olika förvaltningar vilka berör barn, till exempel trafikkontorets "Säkra och trygga skolvägar", kan med fördel kompletteras så att de framledes även kommer att innefatta till exempel trygga vägar till idrottsanläggningar.

Stockholms
stad

Dnr 01.06/934/2017
Sida 2 (2)

Förvaltningen har i övrigt inget att erinra.

Med vänlig hälsning

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Marina Höglund'.

Marina Höglund
Förvaltningschef

 Till Stadsbyggnadskontoret

□

Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog

Svar på konforsremiss från stadsbyggnadskontoret, dnr:
2014-15974

Bakgrund

Dokumentet Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog svarar mot Kultur i ögonhöjds fjärde mål. Målet innebär att när stadsutvecklingsprogram ska genomföras ska barnets bästa utredas och beaktas och arbetet utformas i enlighet med förslag som Staden i ögonhöjd utformar. Dokumentet svarar också mot budgetuppdrag från 2015:

- Stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och exploateringsnämnden ska tillsammans med socialnämnden ta fram riktlinjer för hur en barnkonsekvensanalys kan användas för att inman exploatering belysa påverkan på unga.
- Stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och exploateringsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna inleda arbetet med att utveckla nya metoder för dialog och medborgardeltagande i planeringen.

Svar på konforsremissen önskas senast den 4 oktober. Därefter kommer ett gemensamt ärende tas fram som ska behandlas av berörda nämnder under november 2017.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att det framtagna dokumentet på ett bra sätt kan stödja stadens förvaltningar i arbetet med barnkonsekvensanalyser och medborgardialoger. Förvaltningen har lång erfarenhet av att initiera olika modeller av dialog inför upprustningar av parker och lekparker. Erfarenheten är att ju tidigare dialogen äger rum desto större blir möjligheten att beakta de idéer som kommer fram. Förvaltningen har också medverkat i dialoger som t.ex. stadsbyggnadskontoret ansvarat för. En begränsande faktor är

förvaltningens bristande resurser att bedriva många och omfattande dialoger, både i form av personal och ekonomiska resurser.

Inger Bogue
Utredare

Handläggare
Eva-Lis Brinkensfen
Telefon: 08-508 09 306Till
Stadsbyggnadskontoret
Lisa Klingvall

Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog

Svar på förvaltningsremiss från stadsbyggnadskontoret

Stadsbyggnadskontoret har begärt yttrande från samtliga stadsdelsförvaltningar samt ett antal centrala förvaltningar på rapporten, Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog. Stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden samt kulturnämnden kommer att behandla rapporten vid nämndsammanträden under november 2017.

Förvaltningen har ingått i nätverket, Staden i Ögonhöjd, som arbetar med att ta fram förslag för att uppnå målet om att barns bästa ska bevakas och utredas i genomförandet av Stockholms stads stadsutvecklingsprojekt. Den integrerade barnkonsekvensanalysen är ett resultat av nätverkets arbete.

Förvaltningen är positiv till att barnperspektivet stärks i stadsbyggnadsarbetet. Den integrerade barnkonsekvensanalysen, som ska ligga till grund för Stockholms stads stadsbyggnadsprojekt samt barnchecklistan är två konkreta redskap i arbetet.

Dokumentet är viktigt för att frågan om barn och ungas rättigheter ska lyftas och behandlas lika i alla stadens projekt och av samtliga förvaltningar som är inblandade i stadsbyggnadsprocessen. Det är extra angeläget när staden förtäts och konkurrensen om de fria ytorna ökar. Förvaltningen arbetar redan i dag med fokus på barnperspektivet. Bland annat genomförs barndialoger i flera av förvaltningens parkupprustningsprojekt.

Det är betydelsefullt att dokumentet lyfter samverkan mellan förvaltningarna när ett område ska utvecklas, då barn och personal på förskolor och skolor har stor kunskap om den egna närmiljön. Den expertkunskapen är viktig att ta tillvara i ett tidigt skede. Delaktighet och inflytande hänger tydligt samman med förskolans uppdrag kring kunskap och värden. Att känna delaktighet och kunna utöva inflytande är inte bara en rättighet för barn och unga utan främjar också deras lärande och utveckling.

Den integrerade barnkonsekvensbeskrivningen kan bidra till att uppfylla de behov barn och unga har samt ger ökade förutsättningar till delaktighet och inflytande.

Det är positivt att dokumentet lyfter vikten av barnets egna perspektiv, och skillnaden jämfört med barnperspektivet, då kunskaper om barns perspektiv endast kan erhållas genom just dialog med och delaktighet av barn och unga. Exempelsamlingen visar på mångfalden av möjligheter i att nå barn och unga i staden, utifrån en bred representation.

Stadsdelsförvaltningen ser gärna en tydligare beskrivning av hur checklistan ska användas i arbetet med att skriva tjänsteutlåtanden, hur, när och av vem den ska användas.

Slutligen några synpunkter av mer redaktionell karaktär. Avsnittet, Metod och dialog för samråd, innehåller dels en lång och dels en kort version av samma fem punkter, sedan fem punkter om grundläggande principer som ska uppfyllas. Det blir dels "tårta på tårta", dels förvirrande. Fokus bör vara de fem metodstegen, som kan sägas utgöra kärnan i dokumentet.

Under rubriken, Dokument att beakta, saknar förvaltningen dokumentet, Grönare Stockholm. Under rubriken, Exempel på dokument som stöttar och styr, bör det tydliggöras att varje stadsdelsnämnd har en parkplan. I dagsläget anges endast Normmalms parkplan.

Christina Klang
förvaltningschef

Therese Rosén
avdelningschef

Stockholms
stad

Södermalms
stadsdelsförvaltning
Stadsdelsdirektörens stab

Förvaltningsuttrände
Dnr 1074-2017-1.6.1.
Sida 1 (2)
2017-10-04

Handläggare
Agneta Pernu Olofsson
Telefon: 608 13 034

Till
Stadsbyggnadskontoret
Strategi- och utvecklingsenheten
all: Lisa Kängvall

Svar på kontorsremiss, dnr 2014-15974, angående "Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog"

Stadsbyggnadskontoret har överlämnat ett dokument benämnt "Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog" till ett antal berörda förvaltningar bland annat samtliga stadsdelsförvaltningar, för yttrande. Svar önskas till den 4 oktober 2017.

Dokumentet är framtaget av den förvaltningsövergripande arbetsgruppen Staden i Ögonhöjd. Det svarar mot Kultur i Ögonhöjds fjärde mål om att när stadsutvecklingsprojekt genomförs ska barnets bästa utredas och beaktas. Det svarar också mot två budgetuppfdrag från 2015 där det ene uppdraget handlar om att stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och exploateringsnämnden tillsammans med socialnämnden ska ta fram riktlinjer för hur en barnkonsekvensanalys kan användas för att innan exploatering sker belysa påverkan på unga och det andra gäller att stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och trafiknämnden tillsammans med stadsdelsnämnderna ska inleda arbetet med att utveckla nya metoder för dialog och medborgardeltagande i planeringen. Enligt remissen ska ärendet behandlas som ett gemensamt ärende i berörda nämnder under november 2017.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen föreslår att det på försättsidan förtydligas att dokumentet svarar mot Kultur i Ögonhöjds fjärde mål.

Förvaltningen konstaterar att dokumentet utgör ett omfattande och innehållsrikt material med olika delar, metoder och modeller och med ett helhetssätt perspektiv på de frågeställningar som behandlas. Det är positivt att det arbetssätt som beskrivs i dokumentet innebär en styrning mot ett samarbete mellan alla berörda avdelningar på stadsdelsförvaltningen.

I förslaget beskrivs att förskolor och skolor är naturliga ingångar för att genomföra dialoger med barn och unga. Stadsdelsförvaltningen har ansvaret för de kommunala förskolorna där 48 procent av barn i

Södermalms stadsdelsförvaltning
Stadsdelsdirektörens stab

Möböggarplatsen 26
Box 4270
102 68 Stockholm
Telefon 608 13 034
Vaxel 08-508 12 000
sodm@stockholm.se
stockholm.se

förskola går. Resterande 52 procent finns i fristående förskolor. Rutiner behöver tas fram så att alla barn, oavsett om de går i förskola i kommunal eller enskild regi, ges möjlighet att vara delaktiga då barnens perspektiv ska fångas upp i stadsutvecklingsprocesser. Detta gäller givetvis också barn och unga i friskolor.

Det är värdefullt att det i dokumentet lyfts fram vikten av att vara tydlig med vad barn och unga kan vara delaktiga i, för att inte skapa förväntningar som inte kan uppfyllas.

Det är viktigt att aktuellt dokument stäms av mot innehållet i andra aktuella dokument och program som rör barns rättigheter. Nyligen har exempelvis "Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022" varit ute på remiss. Programmet stämmer väl överens med innehållet i föreliggande dokument, vilket är tillfredstillande.

Förvaltningen noterar att bland exempel ur dokument som stöttar och styr finns medtaget Stockholms parkriktlinjer som antogs av kommunfullmäktige 2006. Förvaltningen är osäker på vilken status detta dokument har idag. Detta bör kontrolleras med stadsträdgårdsmästaren.

Ann-Christine Jenvén
Stadsdelsdirektör

Stadsbyggnadskontoret
Lisa Klingwall

Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog

Svar på förvaltningsremiss

Metoden för integrerad barnkonsekvensanalys möjliggör att i tidiga skeden utreda och beakta barnets bästa i stadsutvecklingsprojekt. Kopplat till metoden finns en barnchecklista som även fungerar som ett stöd vid skrivande av tjänsteutlåtanden. Arbetsgruppen för Staden i Ögonhöjd har också sammanställt fem steg för delaktighet och inflytande i barn- och ungdomsdialoger.

Förvaltningen anser att det är ett bra och användbart dokument som tagits fram. Vi delar uppfattningen att det är viktigt med barn och ungas delaktighet i stadsbyggnadsprocessen i ett tidigt skede.

Barnkonsekvensanalyser brukar genomföras i större detaljplaneprojekt. Integrerade barnkonsekvensanalyser, i betydelsen att det är en kontinuerlig del av planarbetet, har dock inte förekommit tidigare. Det är bra att analyserna föreslås utföras för alla detaljplaner eller alternativt, vilka skäl som motiverar varför analysen inte behövs.

Det blir tydligt när processen för den integrerade barnkonsekvensanalysens fyra steg kopplas till planprocessens olika faser. En utmaning är dock att förklara för barn och unga som deltar i dialoger om stadsutveckling att det är skeenden som sträcker sig över flera år.

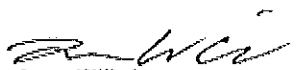
Barnchecklistans frågeställningar, som ska användas när ett projekt startar, förefaller vara relevanta.

Det stämmer att stadsdelsförvaltningar har bra översikt om förskolebehov, lekplatser och andra rekreations- och mötesplatser. Redan idag tas tidiga kontakter från centrala förvaltningar angående önskemål om exempelvis förskolor. Förvaltningen har dock svårt att få mark för friliggande förskolor som ofta är bäst för verksamheten.

Då en förskoletomt anvisas är det inte sällan i ett mindre bra område i planprojekten.

För stadsdelsförvaltningarna är det dialogdelen som är mest intressant. Dialoger genomförs av stadsdelsförvaltningen, särskilt i samband med parkupprustningar. För att få så många som möjligt under 18 år delaktiga i utvecklingen av stadsdelarna är troligtvis förskolor och skolor de bästa verksamheterna att vända sig till. Det är där en blandning av målgrupper finns. Lokala föreningar och dagbarnvårdare (pedagogisk omsorg) kan vara andra kanaler att kontakta. Nya idéer behövs för hur dialoger ska utvecklas och för hur man når ett representativt urval av barnbefolkningen.

Sammantaget anser förvaltningen att dokumentet *Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog* är väl genomarbetat. Det är bra att processen för barn och ungas delaktighet i stadsutvecklingsprojekt formaliseras och tydliggörs.

Jonas Wilhelmsson
tillförordnad stadsdelsdirektör

Handläggare
Fredrik Holmgren
Telefon: 08-50814050

Till

Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog - remissvar

Kontorsutlåtande

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningens kontorsutlåtande återropas som remissyttrande till arbetsgruppen Staden i Ögonhöjd.

Leif Kananen
TF stadsdelsdirektör

Ulrika Klemets
Ekonomichef

Sammanfattning

Staden i Ögonhöjd är en förvaltningsövergripande arbetsgrupp vars syfte är att stödja i stadsutvecklingsfrågor för att belysa barns och ungas behov och stärka deras delaktighet i den växande staden. Dokumentet Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog är gruppens första dokument och ska vara ett metodstöd vid fysisk planering för att beakta barns bästa i stadsutvecklingsprojekt.

Förvaltningen är positiv till att Stockholms stad tagit fram ett metodstöd för Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog och instämmer i att det finns ett behov av att arbeta in barnens perspektiv genom hela stadsbyggnadsprocessen. Förvaltningen tror att metoden kan implementeras inom många olika verksamheter och att metoden kan utvecklas för mer verksamhetsspecifika förutsättningar.

Förvaltningen lyfter fram vikten av att metodstödet för den integrerade barnkonsekvensanalysen förankras väl inom organisationen och att vikten av dess implementering lyfts fram och kommuniceras.

Bakgrund

Staden i Ögonhöjd är sprunget ur Kultur i Ögonhöjd som är ett program som syftar till att möjliggöra så att alla barn och ungdomar, oavsett förutsättning och uppväxtvillkor ska kunna ta del av ett professionellt kulturliv och själva få uttrycka sig. Ett av målen inom Kultur i Ögonhöjd är att när stadsutvecklingsprojekt genomförs ska barnets bästa utredas och beaktas och arbetet bör utformas i enlighet med de förslag som Staden i Ögonhöjd utformar.

Ärendet

Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog är arbetsgruppens för Staden i Ögonhöjd första dokument som svarar mot mål i budgetuppdraget från 2015. Dokumentet lyfter sex valda artiklar från FN:s barnkonvention som gemensam leder till att sätta barnets bästa i främsta rummet. Metoden för integrerad barnkonsekvensanalys möjliggör att i tidiga skeden utreda och beakta barnets bästa i stadsbyggnadsprojekt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Lokal- och stadsmiljöenheten.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positivt till att Stockholms stad tagit fram förslag på metodstöd för integrerad barnkonsekvensanalys och dialog. Förvaltningen bedömer att det finns ett behov av metodstöd och verktyg för att säkra barns påverkansmöjligheter när staden växer och utvecklas. Förvaltningen instämmer i att det finns behov av att säkra barnens perspektiv vid fysisk planering och utveckling av staden och en integrerad barnkonsekvensanalys kan fungera som ett verktyg för detta. Förvaltningen anser därutöver att Stockholms stad bör ha en fungerande metod för detta som ett led i att bygga en långsiktigt socialt hållbar stad.

Förvaltningen är positiv till ambitionen att integrera barns perspektiv genom hela stadsbyggnadsprocessen, från tidiga visions- och målformuleringsskeden ända fram till detaljplaneringen och bygglovsgivning. Förvaltningen tror dock att metoden även kan implementeras i mindre utvecklingsprojekt som inte kräver detaljplaneändring, exempelvis vid utvecklingen av stadens transportinfrastruktur och grönytor, lekplatser och andra rekreationsområden. Fördelen med modellen är att den ger ett relativt generellt stöd i stadsutvecklingsprocessen. En nackdel kan vara att detta lägger större ansvar på enskilda handläggare, projektledare och sakområden att hitta mer specifikt stöd i just sin verksamhetsspecifika process. Förvaltningen anser därför att det behövs metoder för att sprida goda exempel mellan stadens

förvaltningar och verksamheter. Det kan även vara intressant att vidareutveckla den föreslagna checklistan och göra den mer verksamhetsspecifik.

Förvaltningen vill slutligen lyfta vikten av att metodstödet för den integrerade bandkonsekvensanalysen förankras väl inom organisationen och att dess implementering lyfts fram och kommuniceras.

Bilagor

1. Integrerad bandkonsekvensanalys och dialog.

Handläggare
Beatrice Hasani
Telefon: 08-508 24267Till
Stadsbyggnadskontoret

Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog

- Svar genom kontorsyttrande

Ärendet

Dokumentet Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog är på kontorsremiss. Det har tagits fram av den förvaltningsövergripande arbetsgruppen för Staden i ögonhöjd. Syftet med gruppens arbete är att vara en katalysator och ett processstöd i stadsutvecklingsfrågor för att belysa barns och ungas behov och stärka deras delaktighet i den växande staden.

Dokumentet innebär att när stadsutvecklingsprojekt genomförs ska barnets bästa utredas och beaktas. Arbetet bör utformas i enlighet med de förslag som Staden i ögonhöjd utformar. Det svarar upp mot Kultur i ögonhöjds fjärde mål och budgetuppdragen från 2015:

- Stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och exploateringsnämnden ska tillsammans med socialnämnden ta fram riktlinjer för hur en barnkonsekvensanalys kan användas för att innan exploatering belysa påverkan på unga. (1.6)
- Stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och trafiknämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna inleda arbetet med att utveckla nya metoder för dialog och medborgardeltagande i planeringen. Till exempel kan processer där detaljplaner föregår markanvisningar testas. (4.6)

Dokumentet är uppdelat i två delar och ska verka som metodstöd och bland annat ge större kunskap och förståelse för FN:s barnkonvention:

1. Integrerad barnkonsekvensanalys
Arbetet med barnkonsekvensanalyser förklaras. Fokus ligger på metodutveckling. Bifogat metoden finns en

barnchecklista som ska användas inför varje beslut som rör stadsutveckling.

2. Dialog

Fem steg för delaktighet och inflytande som en dialog bör hantera redogörs för.

Dokumentet ska användas av deltagare i stadsbyggnadsprojekt och de konsulter som anlitas för att genomföra den integrerade barnkonsekvensanalysen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen Stadsutveckling och medborgarservice.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på förslaget och tycker att det är bra med en vägledning för att kunna arbeta med integrerade barnkonsekvensanalyser. Därtill är det bra med de exempel på dialoger som lyfts fram. Förvaltningen tror att metoden möjliggör att i tidiga skeden utreda och beakta barnets bästa i stadsutvecklingsprojekt. Dock är det viktigt att säkerställa att de som för dialogen med barnen har rätt kompetens. Återkoppling till barn är särskilt viktigt och det är bra om det görs så snabbt som möjligt. Stadsutvecklingsprocesser är ofta långa, därför är det nödvändigt att kontinuerliga återkopplingar sker.

I närtid har två omfattande barnkonsekvensanalyser genomförts i Skärholmens stadsdelsområde: den ena berörde detaljplanen för Skärholmen 2:1 Vårbergstoppen och den andra hela Fokus Skärholmen.

I Vårbergstoppen genomfördes två workshops med två klasser (årskurs 3 och 5) från en skola i Vårberg där totalt 40 barn deltog. Parallellt med utredningen pågick en enkätundersökning där avdelningar från tre förskolor deltog. I det arbetet hjälpte stadsdelsförvaltningen med kontakter till förskolorna. Förvaltningens lokalkämedom underlättade dialogen mellan de olika parterna. Barnens nyttjande av Vårbergstoppen med omnejd kartlades och de fick berätta hur de tar sig till och från området samt med hjälp av klisterlappar, placera ut och diskutera favoritplatser, tråkiga platser och otrygga platser. Barnen fick även tolka planförslaget och komma med egna önskemål om förändringar och tillägg. Barnens perspektiv är viktiga i den fortsatta planeringen.

Bland de utsagor som inkom är det tydligt att Vårbergstoppen både upplevs som en favoritplats och som en otrygg plats. Förvaltningen kommer att börja arbeta med åtgärdsbehoven som framkom i analysen och förstås arbeta med dessa inom ramen för det pågående arbetet med att omvandla parkrummet runt Vårbergstoppen till en stadspark.

Inom ramen för Fokus Skärholmen har en integrerad barnkonsekvensanalys påbörjats. Hittills är den första delen avklarad, kartläggningen. Den genomfördes genom skoldialoger samt intervjuer med förskolepedagoger. Totalt åtta skolor, 13 klasser och 256 barn deltog inom de fyra stadsdelarna. Intervjuer genomfördes med pedagoger på 19 förskolor med jämn spridning över hela stadsdelområdet. Över 1 000 synpunkter samlades in och dessa handlade bland annat om trafiksäkerhet, skolvägar, trygghet, platsernas användningsområde och funktion, bebyggelsens påverkan på omgivningen samt centrumutveckling. Barnens synpunkter har förts in i förslagen som är på samråd nu och kommer att fortsätta för de framtida förslagen. Det som framkommit ur skoldialogerna är de stora skillnaderna mellan könen, det skiljer sig kring nyttjande av platserna och platsernas popularitet bland de yngre åldrarna. På högstadiet blir det tydligt att flickorna överlag känner sig otryggare än pojkar. Dessa perspektiv är centrala för den fortsatta planeringen av Fokus Skärholmen och för att skapa ett Stockholm för alla.

Förvaltningen har utöver dessa två barnkonsekvensanalyser även genomfört ett flertal medskapande medborgardialoger, bland annat medborgarbudget kring Flygplansparken (tidigare Gröna Stugans park). I det fallet har barnen själva varit med och lämnat förslag på parkens utformning och sedan röstat på de förslag de gillat bäst. Det förslaget som fick flest röster håller nu på att byggas. Förvaltningen avser att fortsätta arbeta med medskapande processer då det engagerar många invånare, skapar större kunskap mellan förvaltningen och invånare samt bredare förankring.

Kontorsremiss till Stadsbyggnadskontoret gällande remiss om Integrerad barnkonsekvens- analys och dialog

Bakgrund

Stadsbyggnadskontoret har den 19 september 2017 lämnat en kontorsremiss (dnr 2014-15974) till samtliga stadsdelsförvaltningar, sex fackförvaltningar och stadsledningskontoret.

Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog är "Staden i ögonhöjds" första dokument som svarar mot Kultur i ögonhöjds fjärde mål vilket innebär att när stadsutvecklingsprojekt genomförs ska barnets bästa utredas och beaktas. "Staden i ögonhöjd" är en förvaltningsövergripande arbetsgrupp.

Arbetet ska utgöra grund för utvecklande av:

- metoder för dialog och medborgardeltagande för barn och unga i planeringen av stadsutvecklingsprojekt och
- riktlinjer för hur barnkonsekvensanalys kan användas för att beakta barn och ungas behov innan exploatering.

Kontorsremissen ska vara inlämnad senast den 4 oktober 2017.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen välkomnar Staden i ögonhöjds framtagna dokument "Integrerade barnkonsekvensanalys och dialog" och den Barnchecklista som tagits fram för att säkerställa att barnperspektivet lyfts fram i nya stadsutvecklingsprojekt (planprocessen). Förvaltningen ser vidare positivt på de goda exempel som lyfts fram i dokumentet för metodval och ökad demokratiskt delaktighet.

Förvaltningen framhåller vikten av medborgardialoger i stadsutveckling, särskilt för gruppen barn och unga. Förvaltning vill

därutöver belysa nödvändigheten av att avsätta tid för förberedelse, val av metodik och genomförande av medborgardialoger för barn och unga. Avslutningsvis är uppföljning och återkoppling till deltagarna viktigt för att bibehålla ett högt engagemang för kommande stadsutvecklingsprojekt.

Hej!

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning har tagit del av remissen Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog. Enligt vår bedömning har den utgått från relevanta artiklar i barnkonventionen och lyft fram väsentliga huvudgrupper av frågeställningar i varje projekt och i barnchecklistan. Det är också bra att goda exempel beskrivs i vägledningen. Bland exempel ur dokument som stötar anges bl a. förskolans läroplan och att den reviderades 2010. Förskolans läroplan reviderades senast 2016 och nu pågår ytterligare en revidering som ska redovisas 2018.

Hälsningar

Ewa Jungstedt Pilestål, utredare

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning
Kansliavdelningen
Borgarfjordsgatan 14, 164 07 Kista
Telefon: 08-508 01 522
Mobil: 076-12 01 522
E-post: ewa.jungstedt.pilestal@stockholm.se

Handläggare
Eva-Lis Brinkensten
Telefon: 08-508 09 306

Till
Stadsbyggnadskontoret
Lisa Klingvall

Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog

Svar på förvaltningsremiss från stadsbyggnadskontoret

Stadsbyggnadskontoret har begärt yttrande från samtliga stadsdelsförvaltningar samt ett antal centrala förvaltningar på rapporten, Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog. Stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden samt kultur- och utbildningsnämnden kommer att behandla rapporten vid nämndsammansamlingen under november 2017.

Förvaltningen har ingått i nätverket, Staden i ögonhöjd, som arbetar med att ta fram förslag för att uppnå målet om att barns bästa ska bevakas och utredas i genomförandet av Stockholms stads stadsutvecklingsprojekt. Den integrerade barnkonsekvensanalysen är ett resultat av nätverkets arbete.

Förvaltningen är positiv till att barnperspektivet stärks i stadsbyggnadsarbetet. Den integrerade barnkonsekvensanalysen, som ska ligga till grund för Stockholms stads stadsbyggnadsprojekt samt barnchecklistan är två konkreta redskap i arbetet.

Dokumentet är viktigt för att frågan om barn och ungas rättigheter ska lyftas och behandlas lika i alla stadens projekt och av samtliga förvaltningar som är inblandade i stadsbyggnadsprocessen. Det är extra angeläget när staden förtätas och konkurrensen om de fria ytorna ökar. Förvaltningen arbetar redan i dag med fokus på barnperspektivet. Bland annat genomförs baradiologer i flera av förvaltningens parkupprustningsprojekt.

Det är betydelsefullt att dokumentet lyfter samverkan mellan förvaltningarna när ett område ska utvecklas, då barn och personal på förskolor och skolor har stor kunskap om den egna närmiljön. Den expertkunskapen är viktig att ta tillvara i ett tidigt skede. Delaktighet och inflytande hänger tydligt samman med förskolans uppdrag kring kunskap och värden. Att känna delaktighet och kunna utöva inflytande är inte bara en rättighet för barn och unga utan främjar också deras lärande och utveckling.

Den integrerade barnkonsekvensbeskrivningen kan bidra till att uppfylla de behov barn och unga har samt ger ökade förutsättningar till delaktighet och inflytande.

Det är positivt att dokumentet lyfter vikten av barnets egna perspektiv, och skillnaden jämfört med barnperspektivet, då kunskaper om barns perspektiv endast kan erhållas genom just dialog med och delaktighet av barn och unga. Exempelsamlingen visar på mångfalden av möjligheter i att nå barn och unga i staden, utifrån en bred representation.

Stadsdelsförvaltningen ser gärna en tydligare beskrivning av hur checklistan ska användas i arbetet med att skriva tjänsteutlåtanden, hur, när och av vem den ska användas.

Slutligen några synpunkter av mer redaktionell karaktär. Avsnittet, Metod och dialog för samråd, innehåller dels en lång och dels en kort version av samma fem punkter, sedan fem punkter om grundläggande principer som ska uppfyllas. Det blir dels "tårta på tårta", dels förvirra. Fokus bör vara de fem metodstegen, som kan sägas utgöra kärnan i dokumentet.

Under rubriken, Dokument att beakta, saknar förvaltningen dokumentet, Grönare Stockholm. Under rubriken, Exempel på dokument som stöttar och styr, bör det tydliggöras att varje stadsdelsnämnd har en parkplan. I dagsläget anges endast Norrmalmis parkplan.

Johanna Engman
förvaltningschef

Therese Rosén
avdelningschef

Handläggare
Eva-Lis Brinkensten
Telefon: 08-508 09 306Till
Stadsbyggnadskontoret
Lisa Klingvall

Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog

Svar på förvaltningsremiss från stadsbyggnadskontoret

Stadsbyggnadskontoret har begärt yttrande från samtliga stadsdelsförvaltningar samt ett antal centrala förvaltningar på rapporten, Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog. Stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden samt kulturnämnden kommer att behandla rapporten vid nämudsammanträden under november 2017.

Förvaltningen har ingått i nätverket, Staden i ögonhöjd, som arbetar med att ta fram förslag för att uppnå målet om att barns bästa ska bevakas och utredas i genomförandet av Stockholms stads stadsutvecklingsprojekt. Den integrerade barnkonsekvensanalysen är ett resultat av nätverkets arbete.

Förvaltningen är positiv till att barnperspektivet stärks i stadsbyggnadsarbetet. Den integrerade barnkonsekvensanalysen, som ska ligga till grund för Stockholms stads stadsbyggnadsprojekt samt barnchecklistan är två konkreta redskap i arbetet.

Dokumentet är ett viktigt för att frågan om barn och ungas rättigheter ska lyftas och behandlas lika i alla stadens projekt och av samtliga förvaltningar som är inblandade i stadsbyggnadsprocessen. Det är extra angeläget när staden förtäts och konkurrensen om de fria ytområdena ökar. Förvaltningen arbetar redan i dag med fokus på barnperspektivet. Bland annat genomförs barndialoger i flera av förvaltningens parkupprustningsprojekt.

Det är betydelsefullt att dokumentet lyfter samverkan mellan förvaltningarna när ett område ska utvecklas, då barn och personal på förskolor och skolor har stor kunskap om den egna närmiljön. Den expertkunskapen är viktig att ta tillvara i ett tidigt skede. Delaktighet och inflytande hänger tydligt samman med förskolans uppdrag kring kunskap och värden. Att känna delaktighet och kunna utöva inflytande är inte bara en rättighet för barn och unga utan främjar också deras lärande och utveckling.

Den integrerade barnkonsekvensbeskrivningen kan bidra till att uppfylla de behov barn och unga har samt ger ökade förutsättningar till delaktighet och inflytande.

Det är positivt att dokumentet lyfter vikten av barnets egna perspektiv, och skillnaden jämfört med barnperspektivet, då kunskaper om barns perspektiv endast kan erhållas genom just dialog med och delaktighet av barn och unga. Exempelsamlingen visar på mångfalden av möjligheter i att nå barn och unga i staden, utifrån en bred representation.

Stadsdelsförvaltningen ser gärna en tydligare beskrivning av hur checklistan ska användas i arbetet med att skriva tjänsteutlåtanden, hur, när och av vem den ska användas.

Slutligen några synpunkter av mer redaktionell karaktär. Avsnittet, Metod och dialog för samråd, innehåller dels en lång och dels en kort version av samma fem punkter, sedan fem punkter om grundläggande principer som ska uppfyllas. Det blir dels "tårta på tårta", dels förvirrande. Fokus bör vara de fem metodstegen, som kan sägas utgöra kärnan i dokumentet.

Under rubriken, Dokument att beakta, saknar förvaltningen dokumentet, Grönare Stockholm. Under rubriken, Exempel på dokument som stöttar och styr, bör det tydliggöras att varje stadsdelsnämnd har en parkplan. I dagsläget anges endast Norrmalms parkplan.

Maria Laxvik
förvaltningschef

Therese Rosén
avdelningschef

Stockholms
stad

Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning
strategi och internservice
Handläggare
Solveig Nilsson
Telefon: 08-508 04 052

Förvaltningsyttrande
Dnr 1.6.3-335-2017
Sida 1 (1)
2017-10-06

Till
Stadsbyggnadskontoret
Strategi- och utvecklingsenheten
Att: Lisa Klingwall

Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog

Internremiss från stadsbyggnadskontoret, dnr 2014-15974

Ärendet

Integrerad barnkonsekvensanalys ska ligga till grund för Stockholms stads stadsbyggnadsprojekt för att utreda och beakta barnrättsspektivet innan exploatering. Barnchecklistan ska användas i tjänsteutlåtanden som ett processtöd för att belysa hur ett projekt har utrett och beaktat barnets bästa.

Förvaltningens remissvar

Förvaltningen är positiv till förslaget som är en ambitiös genomgång av relevanta faktorer som påverkar barns möjlighet att inkluderas i stadsutvecklingsfrågor. Både del 1 och del 2 har ett tydligt och pedagogiskt upplägg och har goda förutsättningar att lätt kunna omsättas i praktisk handläggning av stadsutvecklingsärenden av samtliga berörda användare.

Marie Janenjar
stabschef

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning
strategi och internservice

Hässelby Torg 20:22
Box 3424
165 23 Hässelby
Växel 08-508 04 000
hasselby-vallingby@stockholm.se
stockholm.se